EL BE NÈGRE

SETMANARI SATÍRIC.

Any II - Núm. 49 | Barcelona, 24 de maig de 1932 | Preu: 20 cèntims

La prova que som bons, és que en Maura se'ns vol menjar

Al senyor Lerroux, l'enganyen les criades

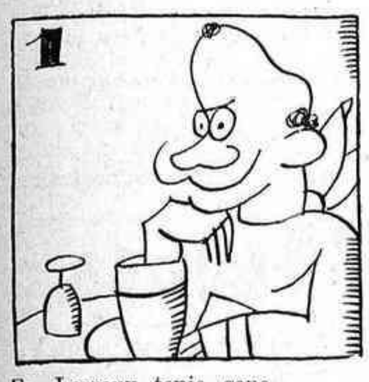

En Lerroux tenia gana
set dies a la setmana.

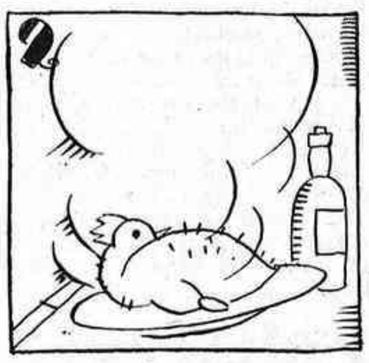

I per fer-se-la passar
se li va acudir menjar.

Va trobar una minyona
que era filla d'Ulldecona.

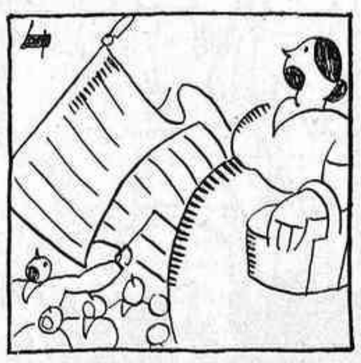

La minyona va al mercat
(temps, la Solidaritat.)

L'Emiliano anava amb ella,
i li duia la cistella.

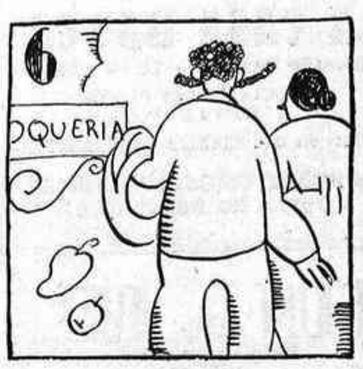

Entren a la Boqueria
l'Emiliano i la Maria.

I les dones feien «Uix!
és la raspa d'en Lerruix».

La noia tota esverada
s'acostava a una parada.

Demanava el preu d'un llus:
«Posi'l fresc, és pel Lerroux!»

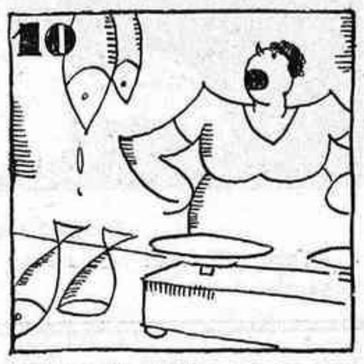

«Lerroux?»—fa la peixatera—,
«Mira: planta-me'l darrera!»

Quan anava a comprar pa,
deien: «Fes-te retratar!»

(Per'questes causes adverses,
Lerroux minvava sis terces.)

Quan anava a comprar vi
li deien: «No et puc servir».

Quan anava a comprar sal,
li deien: «Puja aquí dalt!»

Quan demanava salsitxa
deien: «Noia, me'n fas mitja».

Quan demanava mongetes
deien: «Au; a fer punyetes!»

Quan demanava llomillo
li deien: «Que és pel *caudillo*?»

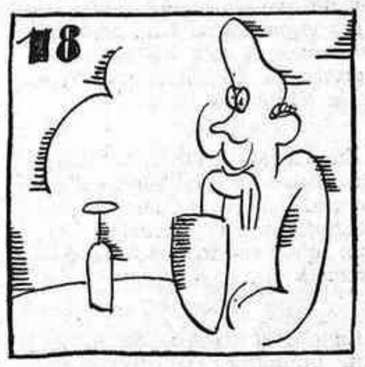

I en Lerroux, pobret, patia
mentre el ventre li fugia.

Afligit, amb panxa fluixa,
Va anar a veure una bruixa.

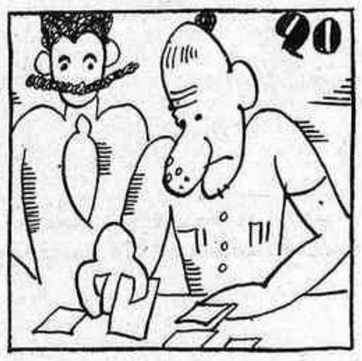

Després, li tira les cartes;
diu: «Per ell tu no t'afartes».

La bruixa, en els ulls d'un gat,
hi veu un home rissat.

«Surt la groga i l'as de bastos;
això vol dir que hi ha gastos.»

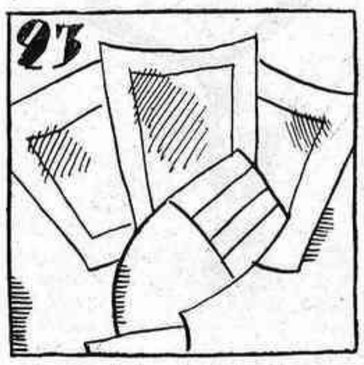

«I aquest tres i el dos de copes;
és que algú et menja les sopes.»

Lerroux surt tot panxa-estret
i es mor de gana i de set.

I va a veure un detectiu
que té fama de molt viu.

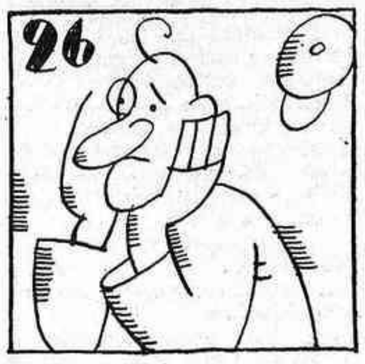

«Investigui'm la manera
de fer-me una fartanera.»

«Nom de vostè?—Sóc Lerroux;
perquè perdo pes i gruix?»

El detectiu, de seguida,
el pesa i li prèn la mida.

Acabat, brandant el cap
diu: «A vostè el sisen; sap?»

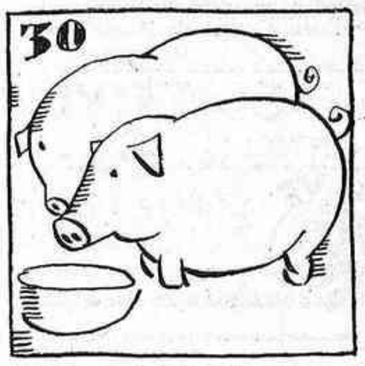

«I si no menja més porc,
semblarà el batlle de Corck.»

Lerroux, del tot orientat,
decideix un cop d'Estat.

Es llevava de matí,
plè d'astúcia i de verí.

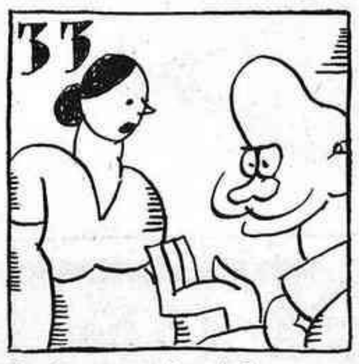

Va interrogar la criada,
tot fent com aquell qui bada.

Parlà un xic amb l'Emiliano
fumant, distret, un habano.

I li fa: «A l'Ajuntament,
Emiliano, hi falta gent».

I el senyor Lerroux i García,
menjà calent cada dia.

(c) Ministerio de Cultura 2006

La venjança de l'Estelrich

Madrid, 20. — Després de gastar-nos-hi l'oro i el moro, i de sobornar trenta-tres persones, hem pogut aclarir el misteri que embolcallava el discurs del seyor Antoni Xirau Palau.

El discurs del senyor Antoni Xirau Palau, no és el discurs del senyor Antoni Xirau Palau, encara que el pronunciés el senyor Antoni Xirau Palau. El veritable autor del discurs no és altre que el venerable diputat per la Lliga, senyor Joan Estelrich, el qual, vexat perquè en Duran i Ventosa l'obliga a callar, ha traspassat a baix preu les seves idees al senyor Xirau perquè aquest s'apuntés un èxit per a l'Esquerra.

Així queden explicats els elogis que el senyor Estelrich (Espectator) va escriure a *La Veu* del discurs pronunciat pel senyor Xirau.

LA CASA BASCA
Passatge Madoz, 3 - Telèf. 12049
ESPECIALÍSSIMS PLATS A L'ESTIL BASC
Tots els dies GARRAFA DE DIAMANT
La millor cuina, típicament basca de Barcelona

I UN BE!...

El «Buenos Aires» ha estat graciosament atracat al port de Barcelona gràcies a la gentilesa (automàtica sis dispars) dels de la «FAI».

* * *

Els sense feina han dit que si no els en hi donen se la prendran.

* * *

«El Imparcial» segueix fent el sacrifici d'anar venent 200.000 exemplars diaris en protesta de l'ignominiós Estatut de Catalunya.

Els lleons del Congrés, desitjosos de fugir de l'onada *imparcialista* que els manté contínuament empaperats, han sollicitat del senyor Rossell i Vilar per a ingressar a les gàbies del Parc de la Ciutadella.

* * *

En Carles Sindreu, el conegut col·leccionista de retrats d'infantesa, ha rebut una curiosa fotografia de Don *Lacandro* Lerroux quan encara no parlava (primera època, s'entén).

* * *

En Carles Buhigas, el de les fonts lluminoses de l'Exposició, ha estat sollicitat per a illuminar les idees del senyor Pich i Pon.

* * *

En Domènec de Bellmunt i el dibuixant Bofill preparen un extraordinari de «La Rambla» en el qual se'ns assegura que hi haurà un originalíssim reportatge parlant de l'Estatut i cinc intervius no menys originals del venerable President de la Generalitat.

* * *

Amb motiu de la reforma agrària la rabassa morta del senyor Companys es troba en un període de franca recuperació.

* * *

El poeta Antoni Esclesants i Aiguader ha estat nomenat caporal dels mossos de l'esquadra.

GRAGEAS "FIVE"
CONTRA EL MAREIG
"FIVE" 5
BARCO-TREN
AUTO-AVIÓ
VENDA EN FARMACIES

CASA BON TEMPS
QUINTANA, 7 BARCELONA TELÉFON 16102

..ESPECIAL PER A MENJAR
OSTRES FRESQUES
PEIXOS i MARISCS
ESPECIALÍSSIMS COBERTS A 6 PTS. SALÓ PER A BANQUETS

amb el cor a la mà.

DINANT I SOPANT

Els repòrters municipals s'han fet es amos dels destins de la ciutat. Tot, però, té els seus inconvenients i ara resulta que, per conservar el domini han de sopar, no solament amb els regidors, sinó que han de dinar amb els ex-regidors. Darrerament varen haver de fer-ho amb els senyors Degollada, Sabater, Roure i Xiroi, ai, Xicoi i per donar a la cosa un aire més marítim el senyor Tomàs Mallol els va deixar el «Franca Fassio». En Paquet Madrid no se'n va enterar i per això no li va seguir la ruta. Sembla que aquesta distracció li ha valgut, o li ha costat, no se sap, un escàndol d'en Pich.

Els periodistes suporten estoicament aquestes proves i fins i tot han fet decorar dignament, estil Don Juan Tenorio, la sala que ocupen a Casa la Ciutat per si també volen sopar amb ells els ex-regidors difunts. De moment ja els han posat a la sala el retrat d'en Fiveller, no se sap si per vigilar-los per compte del Dr. Aiguader.

HOME PREVINGUT...

L'escena a la «Librería Española». El nen Utrillo entra desesperat i es penja en el primer que troba:

—Cuiteu, cuiteu, doneu-me un llibre! Només per un moment!

El dependent no comprèn aquesta rapidesa i el «nen» cuita a mostrar-se més explícit:

—Ho faig per distreure'm tot fent certes necessitats. Vaig aquí al costat, a l'«Orient». Torno de seguida!

El dependent — mireu-lo el murri! — va posar una cura tota especial en no donar-li cap llibre que fos d'en Lluís Capdevila. No fos cas que, estimulat per la seva lectura, el destinés a altres activitats evidentment menys dignes però tanmateix força més adients.

VALENTI CASTANYS, HOMENATJAT

El Be Negre no podia deixar de fer sentir la seva veu en aquest concert d'elogis que tota la premsa seriosa del país ha dedicat al nostre amic i company Valentí Castanys amb motiu d'haver arribat al número 500 del setmanari *Xut!*, que amb tanta perseverància, encert, abnegació, qualitat, rapidesa i economia, ha dirigit, dirigeix i digirà el nostre dilecte col·laborador.

El dia 4 de juny es celebrarà un homenatge a Valentí Castanys, i El Be Negre no es deixarà pas escapar aquesta ocasió per a testimoniar-li tota la seva simpatia.

Mentrestant, fem constar la nostra felicitació entusiasta al poeta Antoni Esclasans, a la brillant iniciativa del qual es deu l'organització d'aquest merescut homenatge.

UN BANQUET I DUES PIQUIPONIANES

Al banquet de la *Cámara de la Propiedad Urbana* el senyor Pich i Pon féu un discurs *entero i pronunciado*, un veritable collar de perles. Desgraciadament però, no ens és possible d'oferir-les totes al lector perquè es trencà el fil i les millors es perderen. Poguérem recollir només les següents:

Cataluña no ha tenido nunca ningún inconveniente a sacrificar a sus hijos para la patria grande; no vacilaron los Prim, los Clavé, en marchar a la muerte a los acordes de la «Oda a la Patria».

Esta señora (la senyora Trabal) *que acaba de dirigirnos la palabra, nos empuja y nosotros tendremos el honor de presentarla en candidatura en las proximas elecciones, cosa que suponemos no suscitará los cielos del Sr. Trabal.*

LLIÇONS DE COSES

—Veus, fill meu? No sempre s'esgarria el ramat; de vegades s'esgarria el Cabré.

Ves qui ho havia de dir!

El Sr. Pich i Pon defensa la reforma dels sagraris

—L'he cridat, ens digué don Joan Pich quan ens tingué a la seva presència, per fer-li unes declaracions. Es precís que la premsa, aquest *órgano* de l'opinió porti a tots els *árbitos* de la nació el *diari* de la Cambra de la Propietat Urbana. El nostre *diari* és un diari de *deies* elevades i és per això que volem que arribi a tothom i ara més ja que tant s'ha parlat i tant s'ha criticat la reforma agrària. Encara que a Catalunya es pot dir que el problema no existeix ja que, si bé hi ha moltes esglésies, no hi ha gaires sagraris, els catalans hem estat sempre dialistes i mai no hem tingut inconvenient a sacrificar els nostres fills per la pàtria gran com va fer allà baix... allà... vostè m'entén, els Aranzels...

—A Tarifa.

—Això, el Gusman el Bueno, que va sacrificar el noi per les tarifes en temps dels moros. Però els catalans, que som tant deialistes se sacrifiquen per coses més grans i no vacillen a marxar a la mort els Prim i els Clavé als acords de la Oda a la Pàtria. Quan equivocats van en tildar-nos de materialistes! Només hem de veure en Cambó amb la seva Fundació Bernat dels metges i jo mateix, sí senyor, jo mateix, modestament a l'altar de sant Pancràs, a sant Josep Oriol i en aquesta mateixa casa, perquè, ¿qui seria l'home de negocis de qualsevol indret del món que d'aquests Mercuris que tinc dalt del terrat no n'hauria fet termòmetres?

—És per això que nosaltres, encara que no tinguem el problema grari volem donar desinteressadament el nostre apoi als nostres germans d'allende i dir-los: «Facin la reforma, *compañeros;* facin la reforma al camp, que nosaltres la vàrem fer a la ciutat i ja en poden veure els resultats; només han de veure l'edifici que té la *Cámara* en plena Reforma, a la Via Laietana, i com ha augmentat el preu dels solars en pocs anys. No hi ha cap mena de dubte, els diria, que d'aquí a pocs anys tindran a la Reforma Agrària els camps més grans i més bonics i n'hi fan passar una línia de tramvies, una de metro i una d'autobusos, ja me'n sabran dir els resultats.

—Però, don Joan, que s'ha fet socialista?

—Socialista? ¿Per què ho diu això?

—Veurà, com que el projecte de Reforma Agrària és dels socialistes i aquests i en Lerroux... sap? no es poden veure gaire...

—Però, la reforma grària no és dels sagraris?

—Noo!

—Doncs, ¿per què li han posat el nom?

—Veurà, coses de la vida, desgràcies...

—Doncs miri, m'ha ben fumut; ara sí que no sé com acabar-li aquestes declaracions.

Ens vàrem treure amablement un punt final de la butxaca i li vàrem oferir. Però ell es va pensar que era una pussa i el va matar.

INSTITUTO DE GASOTERAPIA
OTTOZONO

Camel La delicia del bon fumador

ASTUCIA FEMENINA

En Carles Bohigas, l'enginyer de les fonts lluminoses del Parc de Montjuïc, poc temps després d'inaugurada l'Exposició Internacional va rebre una afectuosíssima lletra d'una senyoreta, a jutjar per la fotografia que adjuntava gens despreciable.

En Bohigas, amb la condescendència que el caracteritza, va cuitar a respondre-li i al cap de pocs dies la senyoreta en qüestió trametia una nova missiva en la que per la fotografia que hi adjuntava hom podia adonar-se que la tal senyoreta passava perfectament de la quarentena.

I bé; en la darrera lletra rebuda l'enamorada (la nostra habitual indiscreció bé ens ha de permetre anomenar-la així) d'en Carles Bohigas apareix fotografiada amb un auster sotabarba i un vnerable pentinat que la fa mereixedora, als ulls de tots els que n'han gaudit la contemplació, de qualsevol campionat de vellesa (amb v, precisem).

El nostre popular enginyer, d'ençà d'aquesta feta, ja es mira les nits de lluna amb clarabòia.

GANES DE QUEDAR BE

En Casas, l'excellent repòrter gràfic que tots admiren, és l'home que beu diàriament més cafès de Barcelona.

Fa pocs dies en Casas va entrar a un cafè de les Rambles per a demanar un parellet d'aromàtics cafès.

El cambrer, que amb tot i ésser un pèssim fisonomista reconegué en Casas immediatament, es cregué en l'obligació d'interessar-se:

—Només dos? Què potser no es troba bé?

La gràcia d'aquesta anècdota consisteix en el fet que un provincià que havia entrat, gairebé juntament amb el conegut fotògraf, al cafè en qüestió, davant les paraules del cambrer va creure's obligat a exclamar:

—Per mi ja me'n pot abocar tres, ja!

* * *

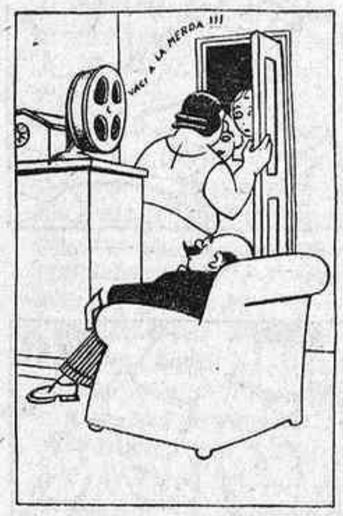

—Nenes! No entreu! que radien la sessió de l'Ajuntament!

* * *

PREHISTORIA

Ha estat el tema de totes les converses, des de diumenge fins avui que, afortunadament, quan aquest número sortirà al carrer només faltarà una hora per esvair-se el misteri, l'anunci que l'eminent prehistoriador Prere Bosch Gimprere preautor i co (no de Triola) de diverses prehistòries *grivoises* donaria a l'Ateneu Barcelonès una conferència en anglès sobre «The preroman and roman periods».

¿A què obeïria una resolució tan sobtada? Les conjectures foren, des del primer moment, assortidíssimes i adients al caràcter del conferenciant. Es rebutjà tot seguit la idea que la intenció premeditada fos que el prehistoriador pretengués entretenir els seus anglesos, el pretriotisme del senyor Prere Bosch Gimprere li priva de tenir-ne. Aleshores les opinions es dividiren, és a dir, es trividiren, que diria l'Esclasans: uns deien que era perquè l'entengués Sir Allan Cobham, l'aviador, que dissabte passà per Barcelona; d'altres perquè l'entengui H. G. Wells, que un dia o altre arribarà; uns tercers, que és per fer ell exercicis Berlitz de l'idioma de Darwin i, ara les opinions, com diria també l'Esclasans, es quadrivideixen i hi ha qui afirma que és una trampa parada als assassins del fill de Lindbergh.

El Pociello fantasma

Amb la natural sorpresa, natural per tot aquell que sigui respectuós dels interessos creats dels compromisos contrets i dels drets adquirits, llegírem a *El Noticiero Universal*, la següent notícia:

«El feminismo católico

»La agrupación política feminista católica, cual organización se está llevando a cabo, inaugurará su local social el próximo día 29 del actual por medio de un discurso-conferencia, a cargo del señor Pociello Forràdellas, quien desarrollará el tema: «L'ordenació de la dona en els moments actuals polítics».

»Dicha agrupación acordó adherirse al ideario del Partit Català del Centre.

»Reina gran expectación entre las asociadas de dicha agrupación para asistir a dicho acto el que promete tener un gran éxito.»

Pociello, no ens tornis a fer el boig, que ens havies promès que estaries quiet! Si no, El Be Negre no respon dels seus actes.

Ni dels entreactes.

LA BORSA I LA VIDA

COTITZACIONS

Sànchez Romansos	0'4
Hurtados sense romansos	214
Un tal Fanjul	0'01
Ortega-ga-Gaset	7
Nicolaus amb llacets	211
Xirau (el més petit de tots)	209
Lerrouxos sonors	145
Raspa lerrouxista 1906	Sense crèdit
Raspa lerrouxista 1932 (Pich i Pon)	Sobra el crèdit
Reforma agrària	23
Casanoves *and* Aiguader	0 a 0
Pintura i escultura catalana	547

Després de la filípica de Hurtado els Sànchez Romansos i Ortega-ga-gasets han baixat uns quants enters. Dels Xiraus, el més petit de tots ara resulta que és el més gran. Els Lerrouxos es mantenen sacrificant-se per bé del país, i segueixen cotitzant-se a bon preu.

El plet de la vara d'alcalde segueix en estat clandestí. Quan s'acabin les vacances de don Jaume, hi haurà un joc de vares... i qui sap qui rebrà.

Una revista il·lustradíssima

A Màlaga surt una revista, *El Eco de Noval*, dirigida pel senyor Federico del Río Armenta i que té per col·lega d'en Companys (Fundador) el senyor Julio Sánchez Godínez.

El seu corresponsal a Barcelona P. P. Pelanas, publica la següent notícia:

«A LAS EMPRESAS: ¿Queréis estrenar una Revista de gran espectáculo? Nuestro colaborador JULIO SANCHEZ GODINEZ os la ofrece. Es en 2 actos y 11 cuadros y se titula La historia de EL RELOJ AL T.»

Es veu que no s'han entès amb en Sugranyes.

A la mateixa correspondència es parla de la col·locació de la primera pedra del Grup Escolar Collaso i Gil, i diu:

«EL ECO DE NOVAL» que su lema siempre es Patria y Cultura, se congratula mucho de que en BARCELONA, tierra de hombres cultos y caritativos, levanten un grupo escolar con el nombre de «Collazo y Gil» en el popular Distrito V e invitamos a otras Ciudades Españolas, imiten a los catalanes para procrear agrupaciones escolares, y sean realizadas en hechos las inmortales palabras del gran escritor aragonés Joaquín Costa «PAN Y ESCUELAS».

I entre altres vistes per l'estil, de Barcelona, en publica una de l'any de la picor amb el següent peu:

«BARCELONA: En la típica Plaza de Cataluña, se ofrece a la vista de los visitantes este artístico pabellón conocido con el nombre de «La Pajarera».

Ja tenia raó, ja, l'Ortega i Gasset en parlar de la «conllevancia»!

(c) Ministerio de Cultura 2006

Seguint la ruta del "Casares Quiroga"

La reforma agrària a Andalusia

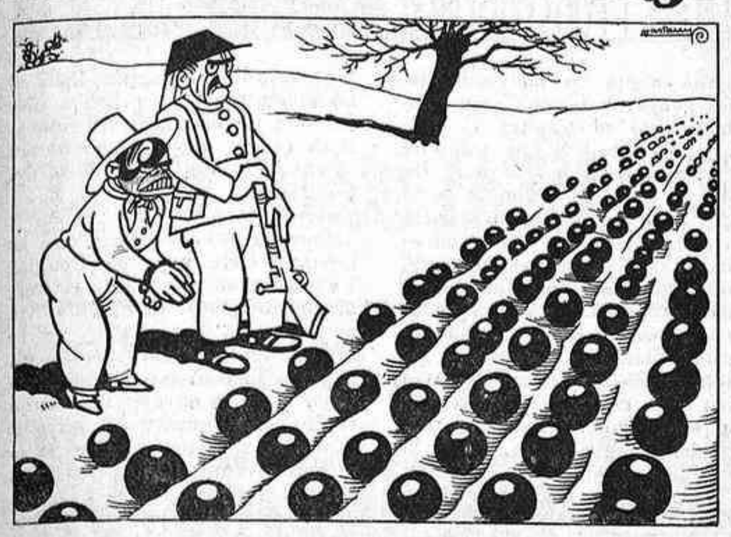

A ANDALUSIA

—Caram, quina mena de collita! Què vàreu sembrar?
—El pànic.

(De l'enviat especial de Iothom)

L'anunci del projecte de discussió del projecte d'implantació del projecte de Reforma Agrària produí immediatament en els mitjans afectats la natural producció de telegrames i telefonemes. Les autoritats competents varen veure molt favorablement la vibració ciutadana que aquest havia produït en l'opinió interessada i els debats parlamentaris començaren sota uns auspicis (1) que no vacillarem a qualificar dels millors.

I tan bons eren aquests auspicis que tot seguit es va veure que era inútil continuar la feina perquè ella es feia tota sola. És per això que el ministre de la Governació fixà el seu domicili a Sevilla i que el senyor Casares Quiroga, que es trobava casualment ésser-hi carn de la seva carn, sang de la seva sang i ungla de la seva ungla, comença la profitosa tasca els resultats de la qual anem veient aquests dies.

I nosaltres, que no podíem ésser menys que el ministre de la Governació, éns hem afanyat a trametre-hi un enviat especial amb instruccions concretes i atribucions amplies. El lector haurà endevinat que l'enviat especial és el senyor Francesc Madrid. No n'hi ha d'altre disponible a Barcelona que porti enganxades tantes etiquetes d'hotel.

Madrid, 15. — *Manden fondos*. Estic a punt de seguir la ruta del «Casares Quiroga» que va cap a Andalusia. No porta deportats, però tinc notícia que porta prospectes.—Madrid.

Sevilla, 16. — Seguint la ruta del «Casares Quiroga» descobreixo que el «Casares Quiroga» no és cap vaixell com els nostres lectors creien, sinó el ministre de la Governació de la República. Convé rectificar l'error per evitar males interpretacions. El primer que he fet en arribar a aquella ciutat guadalquivirània ha estat pujar a la Giralda per contemplar Andalusia a vista d'ocell. El panorama és magnífic i d'una fertilitat extraordinària. Les *dehesas* són una preciositat; en aquests dies de primavera estan cobertes de flors i es veu ben clar que si no sobrevé una pedregada extemporània la collita de *reses* superarà totes les esperances. El dia és clar i en *lontananza* es divisa Jerez de la Frontera amb els marcials carrabiners passejant davant de la duana. Més enllà... més enllà hi ha l'estranger on tant apreciats són els vins d'aquesta terra.—Sevilla, ai, Madrid.

Sevilla, 17. — He anat a veure en Tiago (el lector em perdonarà; em refereixo al que ell anomena el senyor Casares Quiroga). Ha rigut molt quan ha sabut que a Barcelona es pensaven que era un vaixell quan varen saber que jo l'anava a trobar. De totes maneres no té res d'estrany la confusió havent estat, com va ésser, ministre de Marina quan jo i en Lluïset vàrem proclamar la República.

Parlant, parlant, hem parlat; i hem parlat, tot parlant d'altres coses, de la Reforma Agrària. M'ha dit que ell no era el ministre d'Agricultura i que només havia vingut per assegurar la collita. De totes maneres, parlant, parlant, hem parlat i, puc dir-ho confidencialment, ens hem entès. Ara, que m'ha pregat que no en digués res a ningú. En faré un llibre.—Madrid.

Sevilla, 17.—Acabava de sortir de casa en Tiago quan he sentit una forta detonació que venia de Montellano. Un taxi, i a Montellano. El telegrama diu Sevilla, 17, però hauria de dir Montellano, 17. Es igual. La població està animadíssima amb motiu del començament de la collita i només es lamenta que per ignorar el *modo de usarlas* la veïna Concepció Arenilla, es produís l'explosió. Significats elements de la C. N. T. preparen un curset de pràctiques culinàries. Els fabricants es proposen lliurar el producte al mercat amb etiquetes i prospectes explicatius:—Montellano, ai, Sevilla, ai no, Madrid!

Moron, 18.—Gràcies a Déu que puc parlar en castellà! He trobat en aquest poblet històric dos simpàtics catalans de la C. N. T. que el parlen com la mateixa *Soli*. Els companys Merjalet i Lorda se m'han ofert en tot i per tot i m'han explicat detalladament la situació, la qüestió i la solució. Gràcies a ells puc avançar que les bombes que fins ara s'han trobat es pot dir que no són res o quasi res. El pla consistia a portar a cap la Reforma Agrària d'una manera fulminant, i és per això que els camps d'Andalusia estan sembrats de bombes destinades, no com informacions tendencioses i malvolents dels enemics del proletariat conscient a fer mal a ningú, sinó ans al contrari a provocar la fragmentació de les propietats perquè n'hi hagi pel pare i per la mare, és a dir, per tothom.

Els companys Merjalet i Lorda es queixaven amargament de la conducta de l'excellentíssim senyor Casares Quiroga, aquest perseguidor de l'obrer conscient i anarquista que amb les seves maniobres es proposa impedir la liquidació general a preus rebentats de la C. N. T. que s'anuncia pel dia 29.

I quant als comunistes, han acabat, sembla mentida que s'entretinguin en coses tan puerils com en collocar bancs de caviar al Guadalquivir, quan hi ha tantes bombes que esperen collocació. «Si toda la rurificación de Andalucía ha de consistir en extender el uso de esa porquería burguesa, más nos valiera a los obreros ser ametrallados de una vez y exterminados por todos los sicarios del excelentísimo señor ministro de la Governación don Santiago Casares Quiroga.»

I mentres dèiem això el sol es ponia pels cerros d'Albeda i enllà de la carretera apuntava, tràgic, el tricorni d'un guàrdia civil. Una soleà feia vibrar l'aire vespertí amb tota l'emoció tràgica de la raça.

FRANCESC MADRID ZARAGOZA
ALICANTE

(1) *Auspicius auspicii*, arbre frondós d'ombra compacta i refrigerant sota el qual es comencen tota mena de feines. Cal que aquests arbres siguin de bona qualitat si es vol que la feina prosperi.

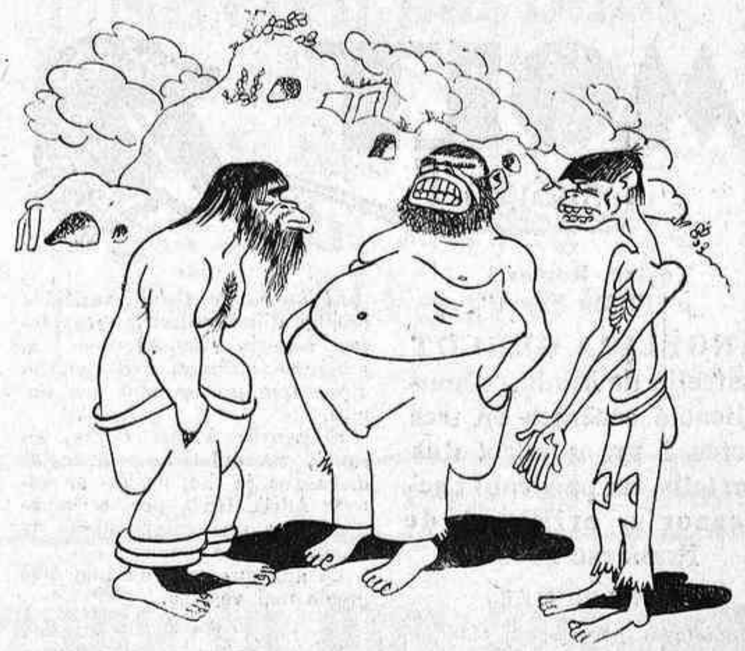

El Dr. Albiñana ha estat confinat a les Hurdes. (Dels diaris)

HURDANO PRIMER — Però, ¿això el govern ho fa per castigar-lo a ell o a nosaltres?

La criada d'En Lerroux fa declaracions gairebé sensacionals

Tan bon punt el senyor Alexandre Lerroux va haver declarat, en ple Parlament, que, temps era temps, la seva criada no podia comprar res als mercats de Barcelona perquè no li volien vendre, l'emoció es va escampar per tota la sala, els passadissos i el cafè, i els pobres taquígrafs no s'hi entenien de feina per a recollir els *murmullos* i els *rumores* que sortien de tots els bancs.

Automàticament, la criada d'en Lerroux va passar al primer pla de l'actualitat política, i tots els repòrters que hi havien al Congrés varen guillar cames ajudeu-me a la recerca de la ja famosa minyona.

—Fet i fet—allà exclamaven, tot saltant de quatre en quatre els graons de la gran escala—fet i fet, el que ha de dir en Lerroux, ja ho sabem. Ara, ves a saber si la seva criada no té manifestacions, més importants, per fer...

L'instint dels repòrters no els enganyava (als repòrters, s'entén). Vàrem trobar la criada de don Alexandre que estava jugant amb el *Chufas*, el popular gos del popular home públic, a la porta del *hotelito* de tots dos. La primera reflexió que se'ns va acudir, fou la següent:

—Caram, que està ben conservada!

—I per què no?—féu la criada, que ens va sentir, talment com si parléssim a l'altre costat d'una porta.

I afegí:

—Des de que a casa ens hem tornat conservadors...

—Es veritat—li preguntàrem—que durant l'època de la Solidaritat als mercats de Barcelona no li volien vendre?

—Com ho sabeu?—preguntà, de malhumor, la minyona.

—El senyoret mateix ho acaba de dir al Congrés...

—Vaja! Ja se n'ha hagut d'anar de la llengua! Tant com li tinc dit que calli!

—Així, potser—aventurà un repòrter—l'explicació del silenci d'en Lerroux...

—I és clar, home, és clar! —explicà la criada—li tenim dit que calli perquè, pobret, a la seva edat, ja no sap ben bé el que es diu. Ara mateix, fixin-s'hi, anar a explicar a aquests senyors del Congrés el que em passava a mi a la plaça... Es capaç d'haver-los dit el que va menjar ahir per sopar!

—No; pot estar tranquila...

—Ho deia perquè la sopa em va sortir una mica salada... Però, ¿què n'han de fer els diputats, d'aquestes coses?

—Veurà, la política té els seus misteris...

—La política! No me'n parli! Mentres va haver-hi el rei, a aquesta casa tot anava com una seda. Ha calgut que vingués la República perquè s'acabés la tranquillitat.

—Vol dir?

—Es clar! ¿No ha vist el què han fet amb el pobre senyor Emiliano? Un senyor tan correcte, tan formal! Cada vegada que ve a dinar em dóna dues pessetes.

—De debò?

—Val a dir que després me les torna a demanar perquè diu que ha estat una broma, però la bona intenció, ja hi és.

Els repòrters s'impacientaven. L'interviu, evidentment, no anava per bon camí. Per sortir de dubtes, un va preguntar:

—Bé, però: és veritat que al mercat de Barcelona no li volien vendre?

—Es veritat.

—Per raons polítiques?

—Per què diu?

—Per raons po-li-ti-ques...

—I ara! qui els ha enredat?

—El senyor Lerroux ho ha dit.

—Es clar... què ha de dir ell... No els havia pas d'anar a explicar que sols a la parada de la fruita hi devíem encara més de vint dotzenes de taronges...

* * *

Per la cara que va posar la fidel criada del senyor Lerroux, ens fa tot l'efecte que es prepara un nou i llarg i eloqüent silenci de l'ilustre *caudillo*.

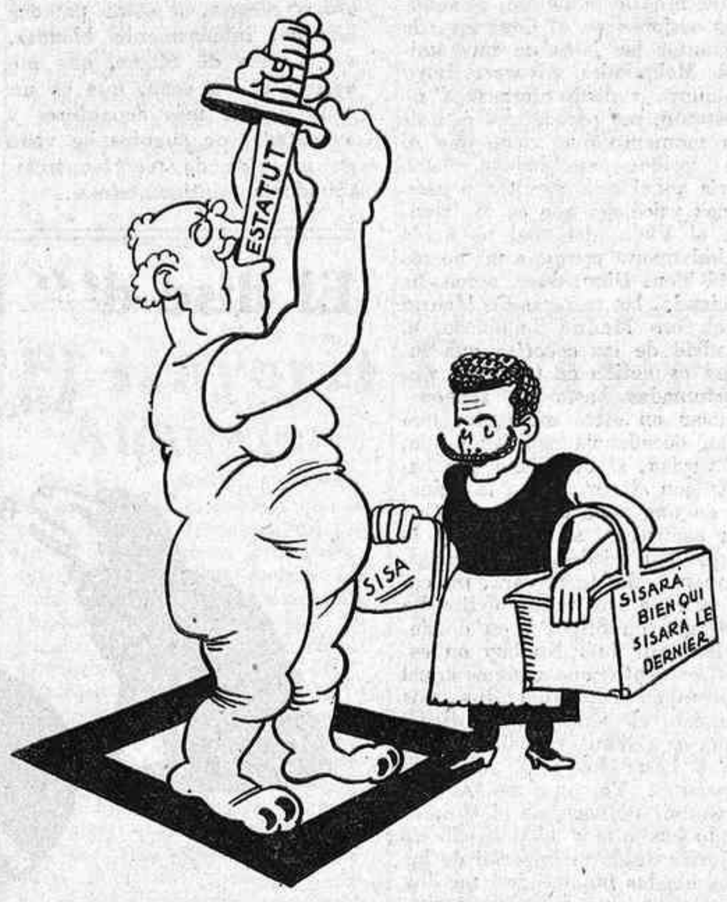

—Quines coses s'han d'empassar, pel règim!

BANYERES .. LAVABOS
ESCALFADORS
WATERS .. BIDETS
CAMBRES DE BANY

JAUME SAURET
7 · PELAYO · 7

ovelles esgarriades

Clar i català

«El Diluvio» del dia 20, en la ressenya que publicà del discurs pronunciat al Parlament pel senyor Antoni Xirau Palau, diu:

Quiere también contestar al argumento del supuesto nacionalista poetaoenetaoietaoietaoinetao.

Sembla segur que, després de la intervenció del senyor Xirau, els poetaoenetaoietaoietaoinetaos tindran també el seu Estatut.

Una mica més de serietat

Aquí van dos anuncis que «La Vanguardia» ha publicat, la setmana passada:

PERDIDO GATO PERSA

con estuche de piel devuélvase a Balmes, 131, 1.º 1.ª

I més avall:

LLAVERO PERDIDO

obscuro atiende por Carin. Se gratificará Peluquería Canina, Fernando, 31.

Es evident que el dia que tots els gats perses vagin amb estris de pell i que els *llaveros*, encara que no siguin obscurs, entenguin el seu nom quan els criden, haurem donat un gran pas pel camí de la civilització. I l'honor correspondrà, ja ho podem dir, a «La Vanguardia» que, ara més que mai, haurà estat, incontestablement, a la vanguàrdia.

Lliçons de geografia

En un article publicat a «La Noche» del 27 d'abril, i que comença així: *Se habla, se comenta, se chilla, se pelea, se da la razón*, Utrillo jr. fa la següent afirmació:

Fijaos bien, Madrid, no es ni Cadaqués, ni Esparraguera, ni Matadepera, ni Tarrasa.

Sempre s'aprèn, llegint els diaris; oi, Màrius?

Mal badem!

EL BE NEGRE d'ara fa tres setmanes publicava l'anunci del restaurant «Bon Temps», i deia:

Coberts a sis pessetes, sols per a banquets.

Dóna la casualitat que aquest coberts, si per alguna cosa no són, és precisament per als banquets. De manera que...

Gràcies de l'Empordà

De «La Publicitat» del dia 20:

UN HOME MORT A ROSES

HAN ESTAT DETINGUTS ELS AUTORS

«A Roses ha estat assassinat un individu anomenat Joan Gil (a) «El Busca», d'uns 45 a 50 anys, i que es féu escàpol després de comès el seu delicte, acompanyat de la dona de la víctima, dona d'uns 25 a 30 anys.

»El crim es va cometre el dilluns a les vuit del vespre. El cadàver de Joan Gil fou trobat a l'exterior de la barraca, al costat de la porta. Presentava diversos talls de profunditat al coll, ferides mortals de necessitat.

»La guàrdia civil al cap de poques hores d'haver estat descobert el crim en detingué els autors. A Pontos, poble del partit judicial de Figueres, detingué al «Busca» i Dolors, els quals foren posats a disposició del jutge d'aquell partit.»

Pobre «Busca»! El maten, i per comble de desgràcia, encara el detenen i l'acusen del crim!

Després diran que hi ha justícia.

El lloc on fou trobat mort el nen Lindberg s'ha convertit en una mena de parc d'atraccions. — (Dels diaris).

— Doncs, miri: diu que som el pais més civilitzat del món.

(c) Ministerio de Cultura 2006

Teatre Romea i d'"El Be Negre"

ANGÈLICA GRELOT

Estrella de Moda. – Complicació escènica en tres actes i un quadro, dos cartells, un paravant i accessoris, original de Francesc Preses

ACTE PRIMER

Saleta de piano sense piano

Sra. Morató. — Jo sóc donya Urraca i vull que tu siguis un Lamamie de Cleirac. Visca la moralitat!

Sr. Amorós. — Visquen els bons costums (a part: visca l'amor lliure!)

Sra. Morató (que no ha sentit l'a part). — Tinc un marit que me'l mereixo.

Sr. Daví (entrant). — Sóc nuvi i ja faig el salt a la dona.

Sr. Amorós. — Qui l'hi pogués fer!

Sr. Daví. — Envia-la a Vic a comprar llonganisses.

(El senyor Amorós la hi envia.)

Sra. Vila. — Sóc Angelina Grelot, estrella de moda.

Sr. Ventanyols. — Ah, caram! Ara li presentaré un cabrit.

(Li presenta el senyor Amorós, pacten un adulteri platònic i desapareixen entre bastidors.)

ACTE SEGON

Un hotel de Sant Feliu de Guixols en crisi perquè en Ragasol no hi organitza homenatges.

Sr. Amorós. — Estic desconhortat. He fet el salt a la dona per fer pintades de ïode a la senyora Morera.

(Surten cinquanta personatges i els uns es fan passar pels altres i acaben que ells mateixos no saben qui són i ni a casa seva els coneixen.)

El públic. — Molt bé! Han canviat el programa! Ara veurem dues obres.

ACTE TERCER

Camerino de la senyora Vila que no és la senyora Vila, a mitges amb la senyora Morató que tampoc és la senyora Morató.

Sr. Daví (en veure que la seva senyora no és tan seva senyora vol calar foc al teatre, però els bombers no li ho permeten). — No ho entenc això!

L'apuntador. — Ja cridaré més.

El públic. — No cridi que no se sent res!

Sra. Vila. — ¿I com s'ha d'acabar això?

Sr. Preses. — Ara no em recordo com acabava.

(El tramoïsta indignat li clava el teló entre cap i coll i l'obliga a saludar.)

El públic. — La senyora Vila no era la senyora Vila, el senyor Daví no era el senyor Daví, el senyor Amorós no era el senyor Amorós, la senyora Morató no era la senyora Morató... Ara només mancaria que l'autor no fos el senyor Preses.

Teló rapidissim

Avui, segons els diaris, s'estrenen els *Equilibrios* del senyor Muñoz Seca que segons sembla són molts.

Llàstima que no els hi estrenin a la pista de l'Olympia.

* * *

El huevo de Colón, veritable prodigi d'imbecilitat i estupidesa, segueix aguantant-se al programa amb un èxit que no direm que precisament ens honori.

El senyor Alfons Roure, en canvi, estimulat amb aquestes disbauxes ja ha cridat el senyor Adrià Gual per a veure d'engegar una temporadeta de Teatre Selecte sonor.

Es allò que es diu: una desgràcia mai ve sola.

* * *

D'un programa del «Círcol Catòlic» de Vilanova que ens ha arribat a les mans copiem el monument literari que segueix:

«Presentació de la renombrada companyia Cohí-Grau que tants d'èxits porta conquerits arreu de Catalunya no solsament per la originalitat de les seves obres si que també per la meritòria tasca artística, la qual posarà en escena i amb tota propietat la interessant obra en tres actes i dos preludis musicals, d'intensa emoció i creixent interès, original d'Agustí Cohí i Na Josefina Grau, que porta per títol: *Traves a l'amor*, en la qual obtenen grandioses ovacions, tant l'obra com els intèrprets, especialment la Srta. Cohí i senyora Grau, i el jovenet Agustí Cohí que ultra les seves dots de consumat actor, llueix ses facultats d'exquisit concertista de violí.

Primeres parts de la Companyia:

Primer actor i director: Agustí Cohí. Primera actriu: Josefina Grau de Cohí. Dama jove i pianista: Srta. Rosa Cohí. Primer actor i violoncelista: Alfred Cohí. Actor còmic i violinista: Agustí Cohí. Partiquí: Jordi Cohí.

Evidentment el matrimoni Cohí està en el seu perfecte dret de fer una obra que es tituli *Traves a l'amor*, encara que — i perdonin la confiança — ens fa l'efecte que l'esmentada i, més que esmentada, nombrosa família no dóna la sensació d'haver-ne estat víctima d'aquestes traves...

* * *

El mal fill d'en Bas Bofill i en Lluís Capdevila — del qual gairebé n'havíem tocat l'estrena segueix més inestrenable que mai.

No es pot negar que es tracta d'un cas de desobediència filial que diu ben poc en favor dels seus pobres pares.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil i espectacle modern de **Josep Santpere**. Primers actors i directors: **Josep Santpere i Alexandre Nolla**

Tots els dies: El triomf del vodevil sonor d'**Alfons Roure**, música del mestre **Torrents**

La reina ha relliscat

Delirants ovacions al «Xotis ministerial», «La reineta ha relliscat» i «El Cok-Tail de l'amor»

TEATRO NUEVO

GRAN COMPANYIA LIRICA
SAUS DE CABALLÉ
Primer actor i director
PEDRO SEGURA

TOTS ELS DIES, TARDES

Carita de Emperaora

Totes les nits, l'èxit del sainet de Carlos Arniches i el mtre. Calleja

EL CONDE DE LAVAPIES

RIUREU

TOTA LA VIDA assistint al

TEATRE CATALA ROMEA

on es representa

Angèlica Grelot

Estrella de Moda

Frivolitats

El Professor Blanco ja ha donat la volta a aquest món i es proposa donar la volta a l'altre.

* * *

El doctor Aiguader dorm amb la vara sota el coixí.

* * *

En Vàchier ha sollicitat el càrrec d'*speacker* per a quan comenci la radiació de les sessions municipals.

* * *

El senyor Ortega i Gasset ha descobert un estanc de la *calle Alcalà* que canvien oratòria per *calderilla*.

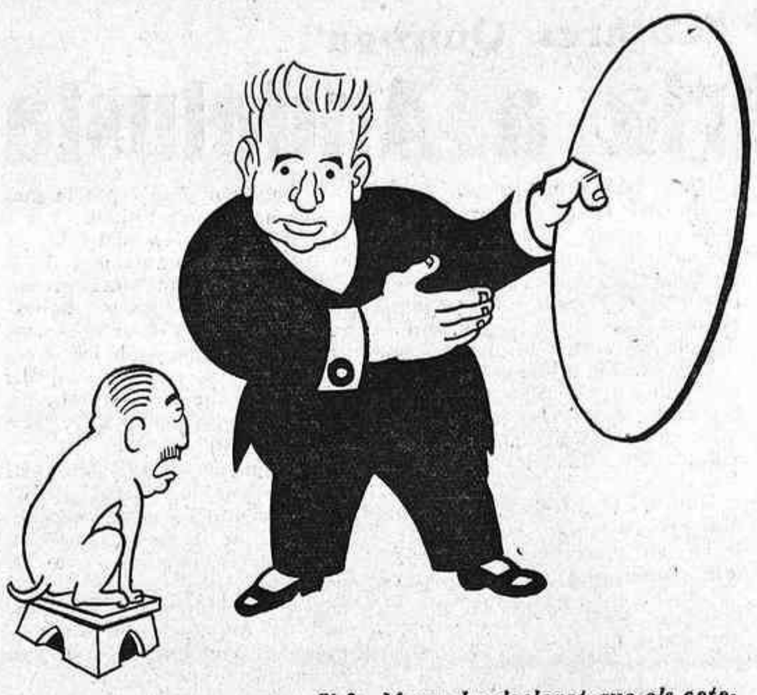

El Sr. Maura ha declarat que els catalans el faran saltar. — (Dels diaris).

El Sr. Hurtado. – **Un, dos, tres, salta Miquel!**

PARODIES D'"EL BE"

CRISIS ESPIRITUAL

per M. UTRILLO (JR.)

Acabo de llegar de Madrid con los ojos de la emoción abiertos a los cuatro vientos, y aún mi pluma de repórter—tal vez insignificante, però sí digna o digníssima, como ustedes quieran—no ha tenido ocasión de posarse ante el mar blanco y transparente de mis cuartillas particulares. Vengo muerto de aquel Madrid bullicioso, de aquellas sesiones en el Congreso, de aguantar las latas de mis amigos Melquiades Alvarez, Royo Vilanova y otras hierbas. Y no obstante, me parece que éste es un momento que viene que ni de perilla, para hablar, como diría aquel gran escritor y perspicaz psicólogo que es M. Utrillo el Viejo, del cual no hablo debidamente porque a mí no me está bien. Bien, pues, como iba diciendo, las terrazas de Madrid —oh ese Madrid bullicioso, el Madrid de las *cocottes* que fumen paquetilla de treinta y van perfumadas hasta los topes!— acusan en estos momentos una gran decadencia espiritual que, la verdad, si uno tiene que hablar con el corazón en la mano, le da una pena que bueno. Crisis espiritual, sí, lo digo y lo repito sin miedo alguno, gallardamente, dando la cara, mi cara serrana que tantos éxitos ha obtenido en Sitges y en dondequiera que fué. No hay en estos momentos que vivimos aquel cosquilleo espiritual que nos remoza el alma como dúctil agua de riachuelo caudaloso que va a besar los pies del *Mare Nostrum*. Yo que, no es por presumir ni hacerme el tifa, he leído bastante y he paseado mi espíritu desde el imperial de las màs hondas inquietudes, me doy cuenta de que la crisis espiritual en estos momentos es un hecho que nadie se atreverá a negarme. Y es que la política, soberanamente, exageradamente, conscientemente, lo ha absorbido todo, nos ha escondido el huevo a todos los literatos de corazón que vivimos del jugo de nuestras plumas y de las cataratas de nuestros pensamientos.

Todo esto y algo más que me callo para otros «Pèl i Ploma» que habrá para chuparse el dedo me lo ha sugerido esta bella mañana de primavera que me sonríe desde la ventana de mi habitación.

Y son estas y no las otras sugerencias las que me acercan cada día más a las campanas de ese pueblo de la costa mediterránea, a este sol que huele a oro y alegría, a estas paredes blancas, intensamente blancas, de la villa de Sitges, que me acogen en su seno, que es un seno de los más acogedores y azucarados de cuantos he visto en mi vida de repórter trotamundos y sentimentalote...

El disc d'" El Be Negre"

Aquesta setmana serà posat a la venda el disc EL BE NEGRE, que ha editat la casa «La Voz de su amo».

Més modestos que les mateixes violetes, som els menys indicats per a fer l'elogi d'aquest disc meravellós. Però com que ara per ara, mentre no l'hagi sentit ningú més, si no el fem nosaltres, l'elogi, no sabem pas qui el farà, ja ens perdonaran que els diguem que aquest disc està interpretat per la *Demon Jazz*, la qual, per aquesta sola obra, mereix passar a la posteritat. Hi ha diàlegs, recitats, música alegre, en fi, tot allò què ha d'haver-hi en un disc que vulgui tenir l'honor de portar el nom gloriós d'EL BE NEGRE.

Ja el sentiran. I si no el senten, ho sentiran, de no haver-lo sentit.

Ja ho sentiran a dir.

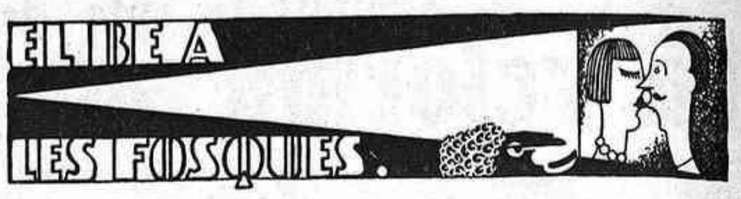

Una mena de nouveau-riche dels gangsters té una casa com un *palacio* al Capitol i quan algú no el creu té una trepa de tràpales que li fan la llei. De tant en tant, però, també se la fa ell. El mal és que li agrada la protagonista del film, que es diu «Aristócratas del crimen», no la dona, sinó la pellícula (la pellícula no sabem si li agrada, però sí sabem que li agrada la protagonista) que és casada (la protagonista, no la pellícula) i això és la causa de la seva ruïna perquè vol fer matar el marit (de la protagonista, no de la pellícula, encara que es tracti d'un marit de pellícula) i això fa que es descobreixi tota la trama, hi hagi una batalla de mil dimonis, el matin, i acabi el film i el públic pugui anar a dormir tranquil si no somnia.

* * *

Quan s'ha de fer de soldat el millor és passar-s'ho el millor possible i per això el millor es fer-ho passar el pitjor possible als superiors perquè sinó seran aquest els que t'ho faran passar el pitjor possible a tu. Si se'n sap com en saben a *Milicia de Paz*, que és una exclusiva Fabrer i Blay, la cosa va com una seda; us podeu divertir de valent, podeu tenir una xicota com un sol i fins i tot fer ascendir el capità. Però si ho voleu posar en pràctica més val que no us en fiéssiu massa. Serà millor que us acontenteu veient-ho des d'una butaca del Catalunya.

* * *

Com la Rosario Pino, que es retirava cada any, en Douglas Fairbanks no s'acaba de retirar, al contrari, ara, al Fèmina, vol arribar a la lluna. Però no hi arriba, naturalment, perquè els anys ja hi són. A l'inrevés dels vins, que per envellir necessiten repòs, en Douglas ha envellit tant que s'ha agitat. Pero si agitant-se tant s'ha engreixat, com el veuríem ara si s'hagués estat tranquil? Aleshores si que *Para alcanzar la luna* no hauria hagut de fer grans esforços!

* * *

Si és un film Paramount...

...és el millor del programa, oi?

Per no desmentir aquesta arriscada afirmació, al Coliseum han trobat la manera de donar *El hombre que asesinó* acompanyat d'una pellícula curteta encara més dolenta que *El hombre que asesinó*, que ja és tot el que es pot dir d'un film.

PUBLI CINEMA

Passeig de Gràcia, 57-Telèfon 79681

SESSIÓ CONTÍNUA de 4 a 8 i de 10 a 12

Localitat única, seient 1 pta.

Noticiaris-Reportatges-Documentals

Demà, dimecres, canvi de programa

Agua por doquier - Reportatges Cineac - Noticiaris FOX

INDIA INCREIBLE

(Documental)

Equip sonor, R. C. A. Photophone

SALÓ CATALUNYA

Tots els dies

L'èxit còmic de la temporada

El Sr. Ortega Gasset serà empresonat?

Madrid, 22. — La «Compapanyia del Gas de Madrid» ha cursat una enèrgica denúncia contra el senyor Ortega i Gasset per l'atac deliberat i a totes llums insidiós, que contra els interessos de la citada companyia venia realitzant de d'un quant temps ençà. Precipitemnos a aclarir el misteri als nostres lectors: el senyor Ortega i Gaset que —amic dels mecanismes més rabiosament casolans —utilitza comptador de gas dels que s'alimenten amb peces de la *perilla*, dijous passat fou sorprès per un empleat de la citada companyia en el precís moment que intentava llançar oratòria de «calderilla» dins el comptador. Com que s'ha pogut comprovar que l'abús gairebé prehistoriejava no cal dir que s'espera que l'afer adquirirà una transcendència sols comparable a l'afer Casabó (foto BE NEGRE) i a l'assassinat del nen Utrillo (ai, volíem dir nen Lindberg).

LA CASA BASCA

Calamars en la seva tinta
Anyell rostit, Mongetes amb orella i xorisso, Tripes a la Biscaïna, Pebrots farcits

CUINA BASCA

Passatge Madoz, 3 - Telèf. 12049

Correspondència

Alegra-pajarillas. — Ha passat l'oportunitat.

Dr. Tejenar. — S'ha equivocat de casa, jove.

Noi Gran. — I doncs, ¿què us pensàveu?

Llamp. — La culpa és vostra.

Gori-gori. — Té raó: l'autor de *Victor, o la rosa dels vents*, traducció catalana de *Las siete noches de Juanita*, no és altre que el ferm prosista i conegut fotògraf Antoni Esclasans (*agustí*).

Per encàrrecs de **publicitat** al **EL BE NEGRE**, adreçar-se a: Aribau, 139 - Telèfon 76307.

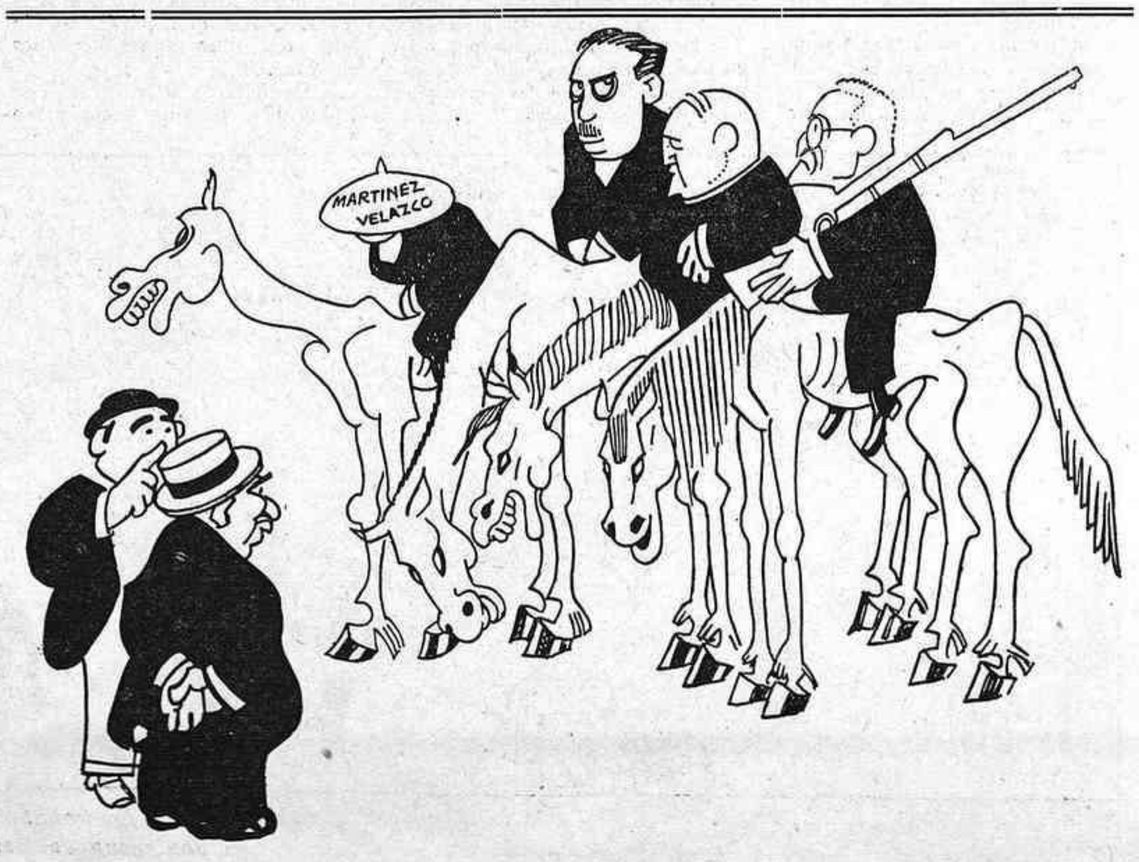

— Semblen quatre picadors de toros.
— Calli, calli... que ells es pensen que són els quatre genets de l'apocalipsi.

REDACCIÓ: Carrer de Casanova, 212
ADMINISTRACIÓ: Rda. de St. Pere, 3

NAGSA.—Casanova, 212-214.—Barcelona

(c) Ministerio de Cultura 2006